

Laiuse Koguduse Teataja

Nr. 2 (27) 10. aastat.	Ilmub tarvidust mööda.	10. mail 1940. a. Hind 10 senti.
	Wastutaw toimetaja ja wäljaandja õp. J. Järve Laiuse kirikla.	
	Uu olgu Jumalale kõrges!	

Reliigühiks.

Ap. t. 2. 2—11.

Alastatubandatest saadil on inimsoo ajalugu läbistunud unistus ühes tõiõimsalt riigist, mis ühendats kõit maailma rahwad. Caesar, Aleksander Suur, Napoleon ja isegi Tschingisthaan ja Uttila on kantud olnud sellest unistusest ja seda teostada püüdnud wallutades ja alistades rahwaid ja maid. Jkka ja jälle on allabeidetud rahwad wabadusõdades orjaitet purustada püüdnud lähtudes weendest, et Jumal ei ole rahwaid loonud orjadeks, waid wabadeks rahwasteks ja inimesteks „oma näo järele“. Peale omakasju ja saagiahnuse on neil maailmawallutajatel ja „rahwaste ühendajatel“ nende püüete õigustamiseks oma arwates näiliseft ka „õilsaid sihte“. Nad tahtwat lüua korda ja rahu maailmas. Seda saawat aga kätte ainult teiste rahwaste allabeitmisega ja nende iseseiswuse ja wabaduse häwitamisega.

Need ajalooft õpitud tõed ei ole oma maksiwust taotanud ka tänapäewta maailmas. Millest muust kui wõimu ja saagihast on tingitud ka praeguse aja rahwaste wertesed wõitlused, mille tulemuseft meie praegu ei suuda weel ettenäha. Selge on ainult see, et ka oleiwitu wallutusti ja rahwaste allabeitmisest püütakse õigustada „õilsate eesmärkidega“ lestiva rahu ja rahwaste õnnelikuma elujärje loomiseks. Oma sihtide taotlemisel püüawat ühed jäljendada Napoleoni, teisjed wetejanulist Uttilat. Kuid eesmärk on üks ja sama: koondada maailmarahwaste wallitsemine ühe wõimuallika meelewalla alla.

Kui nüüd sel meelilul ja wertisel wõimuiha ajastul jälle saabuvad armsad kristlikud Reliigühad, mil loetakse ja kuulatakse Apostlite tegude raamatu teisest pääüükisft imetawisft sündmust ristitoguduse sünnist, siis oleme sattunud nagu mingisse muinaemaailma, mis asub wäljaspool elu tõelikkust. Kui selles maailmas „ühendajad“ ja „liitsjad“ kasutama peatwad wõimu- ja sunnibindusi, siis seal näeme, kuidas ühinemine ja kokkujulatamine sünnib nähtamatu waimusõu abil. Ühisjed paleused ja taotlused, mis on kantud armastusest ja eneseohwerdamisest wiitwad intimesi waimulewade tuulte kohinasse. Ja seal, kus süda põles waimustuses ja piiritu andumuses tõe ja õiguse teentmisel ja tunnistamisel, seal langesid Reliigühit waimu ofalistele ülalt tulekeeled. Juba enneristisus-aegne inimene tunnetas ja aimas alateadwuslikult, et tuli on pärit kõrgemast maailmast. Prometheuski pidi tule ülalt alla tooma. Nii ka Apostlite tegude raamatu kirjutaja silmis Reliigühit ime tõeline põhjus on wäljaspool inimese taawalist mõttemaailma, wäljaspool omakasju ja isekust. Nõnda see ka tõepoolest on. Kui raske on ühise keele leidmine rahwaste ja inimeste wabel! Lõpmatud konwerentsid ja diplomaatide läbirääkimised, mis on rajatud suurele sifemisele walele, et wiit üksteise

mõistmisele. Alles siis kui wõitlewad pooled werest tühjaks jooksewad ja puudus ning willestus talumatuks muutub, astutakse ühise laua tahta ajutise rahu sõlmintiseks, et siis jälle koguda jõudu uueks wõitluseks ja wastaste rünnakuks. Manisust rahuks ja leplikuks meeleks peetatse kuriteoks ja „waenulikuks käitumiseks“. See on tõeliseft elu.

Ometi on Keegi, kes on ütelnud; Minule on antud kõit meelewald taewas ja maa peal... Nõnda ütleb Rahukuningas, kelle nimel esimesel Reliigühil kokku tuldi ja üksteist leiti ja mõisteti. Parti, Meeda, Elami ja teisjed rahwad kuulsid kõit oma keelemurret. Rahwastele sünnib ühine keel. See on armastuse, rahu ja wenna-meele wainukeel, mida rääkinud ja õpetanud Jeesus, kes on Reliigühit esimesele ristitogudusele lestfeks kujuk ja jõuallikaks. Kõit muud allikad olid neile inimestele kuitwanud.

R. Barth ütleb: „See on Jeesuse isearaldus, et ta tuleb siis kui südamed on rõhutud. Kui meie ühikti wastust enam ei leia, siis wõib Püha Waim melle wastust anda.“ Kas nendes sõnades ei peitu lootusekir praegusele ajale, sellel inimsoo pimedal õõl? Need, kes esimese Reliigühit waimupuhangus kõitustid, tulid kõit suurest willestuse ja ahastuse õõst. Kas ei ühenda ka praeguse aja maailma rahwaid ühisjed kannatusjed ja hädadad? Rahwaste ja rasside ühitekuuluwuse mõte polegi nii mõisimatu ja eluõõdras, kui see paistab maailma atwaliku arwamise trummilõõjateft. Erinewuste ja lahku-minekute kõitwal on ometi rõhkem seda, mis seob ja ühendab. Mitte elu kõrg- waid madalpunktid, raskejed, walu ja mured on rõhkem ühendawaks teguriks. Seal õpitakse tundma saatusesugulust ja ühitekuuluwust. Wõitlusewäljal weres lamaw haawatud sõdur wõit tagalas nälgitw ema leitwa järel ksendawate lastega — kui ta nad kuuluwad meeleja Parti, Meeda wõit Elami rahwaste hulka — mõitewad ometi ühtemoodi ja mõistawat üksteise keelt. Ühisjed on kõigile ka elumõistatusjed ja sügawamad elufõimused. „Surmatantsus“ näeme, kuidas surm „omas keelemurdes“ kõneleb igasühiga. Wainusele ja seisusele waatamata, räägib ta terjuslega ja kunnigaga, põlduriga ja sõduriga, raugaga ja lapslega. Ja kõit mõistawat tema kõnet.

Kuigi praegu näib, et maailm tahab tunda weel ainult waenu- ja wihakeelt, on kannatuses ja hädades antud alused tõusufus ja üksmeele ning armastuse keele leidmiseks. Ja mida kõhutawamaks muutuwad raskejed, seda suuremaks muutub igasus pääsmise järele. Seda päästeed tahab inimsoole juhutada Reliigühit rahu ja armastuse waim, mis atnuüksti on suuteline maailmale tooma õnne ja lunastust.

Sündide registreerimisest ja laste ristimistest.

Perekonnaseisu seaduse järel tuleb iga lapse sünd registreerida ühe kuu jooksul. Registreerimisel tuleb sünniregistrisse anda loomulikult ka lapse nimi. Nii peab registreerimise ajaks juba nime küsimus otsustatud olema.

Ristimine peaks normaalselt toimuma umbes kahe kuu jooksul. Ristimine hiljem seda tähtaega võib mõeldav olla ainult erakorralistel põhjustel ja wabandawatel asjaoludel. Ristimise talitust toimetab õpetaja või tema asetäitja. Samuti toimetab õpetaja või asetäitja sünniregistreerimise koguduse kantseleis iga päew kantselei tundidel kella 9 kuni 14. Sünniregistreerimine võib seaduse järel toimuda ainult ühes kohas. Nii ei tule neil, kes koguduse perekonnaseisuaametis koguduse kantseleis lapse sünni on registreerinud, enam walla perekonnaseisuaametisse registreerima minna. Niijulgune teistkordne sünniregistreerimine wallas kuulub seaduse järel kohtulikult tühistamisele, mis asjaosalistele ilmaaegset tüli ja sekeldust toob.

Koguduse liikmetel tarwitseb sünniregistreerimiste asjus pöörduda ainult koguduse perekonnaseisuaametisse õpetaja poole.

Sünniregistreerimiste puhul on soowitaw õpetajaga läbirääkida ka ristimise üle ja võimalikult kindlaks määrata ristimise päew. Õpetajal on kergem rohkemal arwul ka koguduse laugemates nurkades ristimise talituste toimetamise soowe rahuldada, kui soowitawaldused ei jää wõimjeks silmapilguks, mil õpetaja juba seotud on muude talitustega. Ka koguduse töös on tarwilik õigeaegne ajaajatus.

Jumalateenistused mai ja juuni kuul.

Taeiwantnemise pühapäeval, 2. mail jt. armulauaga.

Pühapäeval, 5. mail jt.

I Nelipühapäeval, 12. mail jt. armulauaga, leerilaste õnnistamisega. Laululehed.

II Nelipühapäeval jt.

Pühapäeval, Kolmainu Jumala pühapäeval, 19. mail jt. armulauaga.

Pühapäeval, 26. mail jt. armul.

Pühapäeval, 2. juunil jt. armul.

Pühapäeval, 9. juunil jt.

Pühapäeval, 16. juunil jt. armul.

Wõidupühapäeval, 23. juunil jt.

Saanipäewal, 24. juunil kell 1/2 10 hom. kirikus pihtijumalateenistus armul.

Kell 11 jumalateenistus kalmistul. Laulul. Muusikaloor.

Pühapäeval, 30. juunil noortepüha jt. armulauaga. Laululehed.

Issand ütleb: „Kui teie mind armastate, siis pidage minu käsusõnad. Amen.

(Joh. ev. 14, 15).

Kirikuwanemate tööford.

A. Tootsas — 19. mai, 9. juuni.

H. Wahtre — 13. mai, 9. juuni.

M. Tropa — 26. mai, 9. juuni.

M. Meland — 19. mai, 30. juuni.

J. Karu — 13. mai, 23. juuni.

J. Tooming — 26. mai, 30. juuni.

M. Ränkel — 2. juuni, 30. juuni.

J. Seinoja — 2. juuni, 23. juuni.

W. Simberg — 16. mai, 9. juuni.

J. Wool — 26. mai, 23. juuni.

Kr. Nähn, — 2. juuni, 30. juuni.

Kr. Tarma — 26. mai, 16. juuni.

W. Kütt — 26. mai, 16. juuni.

E. Welling — 9. juuni, 23. juuni.

K. Lani — 13. mai, 16. juuni.

I Nelipühapäeval ja Saanipäewal kõik kirikuwanemad.

Koguduse sündmustik.

Ristitud (järg)

2. Este Jõeäär. 3. Mare Jõeäär. 4. Helme Boom.
5. Ants Puusepp. 6. Lembit Pärtels. 7. Malle Lepik.

Laulatatud (järg)

5. Aleksander Wigtipuu ja Helmi Tamm. 6. Eduard Kaasil ja Aino Silm. 7. Elmar Kaasil ja Helmi Kalamees. 8. Raito Matela ja Helmi Ignats. 9. August Mandri ja Lena-Rosalie Soome. 10. Willem Tooming ja Amand Lani. 11. August-Woldemar Pruuli ja Martha Priggo. 12. Karl Johanns Pügi ja Leida Hansen. 13. Hartwig Reisalu ja Johanna Mägi.

Surnud ja maetud (järg)

21. Titu Karu. 22. Waike Letten. 23. Leenu Kõõk. 24. Maali-Marie Boom. 25. Jaan Kirnmann. 26. Hans Reinson. 27. Linda Mägi. 28. Udo Soplepmann. 29. Kustaw Kuusl. 30. Leida Kustlow. 31. Joosep Tooming. 32. Elmar Tooming. 33. Martin Maantee. 34. Wello Puusepp. 35. Martha Jõeäär. 36. Leonhard Kuff. 37. Juhan Anton. 38. Leenu Sürgenfon.

Maltsewald pühadeküpsiseld ostate

K. Merimaa

pagari- ja kondiitriärist Jõeawal, Jaama t. 3
telef. 70.

Kroonika.

Jõgeva Ühispanga asjalik peakoosolek.

21. märtsil s. a. pidas Jõgeva Ühispank oma korralise aastapeakoosoleku, mis kujunes üksmeelseks, vastandina möödunud aasta kärarikkale peakoosolekule. Koosoleku juhatajaks valiti agr. Oja. 1939. a. aruande juures asjaajaja K. Habicht tähendas, et panga tegevus on arenenud edu suunas, kuigi viimased neli kuud tuli töötada erakorralistes oludes, mis põhjustas ka väikese tagasimineku hoiustes, tingituna sõjaaegsest närvide pingest.

Teistel aladel on aga näha tõusu. Nii on omakapitalid kasvanud umbes 16 prots. Juurde on tulnud 139 liiget. Koosoleku päevaks oli pangal 1260 liiget. Äriseis on jäänud endisele tasemele, kuna läbikäik on tõusnud 217 000 kr. võrra. Puhastulu on samuti suurem 1938. a. puhastulust.

Aruanne kinnitati ühel häälel esitatud kujul, tasakaalus kulude-tulude osas 73 716,08 kr., kusjuures puhastulu on 12 703,86 kr. Üldlääbikäik on 18 182 190,50 kr., äriseis 955 775,36 kr. Puhaskasu otsustati jagada juhatuse ettepaneku kohaselt: 20% tagavarakapitaliks, 7% liikmetele dividendiks, riigikaitsefondi 250 kr., maja ehitus- ja remondikapitaliks 4 580,49 kr. ja juhatuse käsutusse 1000 kr. Samuti ühel häälel kinnitati 1940. a. eelarve tasakaalus 65 200 kr.

Valimistel valiti juhatusest vanuse järele väljalangenud A. Poka tagasi. Nõukogusse kahe väljalangenud liikme asemele valiti Ado Reitav Sadalast ja Joh. Isotamm Vainastverest.

Koosolek kestis veidi üle tunni ja lõppes J. Järve õnnesooviga juhatuse edukaks tööks, mida koosolek aktsepteeris elava aplausiga.

Jõgeva Majandusühisus 20. aastane.

31. märtsil pidas Jõgeva Majandusühisus oma peakoosoleku ühisuse 20-aastase äritegevuse juubeli puhul. Jõgeva Majandusühisus kutsuti ellu Eesti Vabariigi loomise algpäevil, kuna sõja tagajärjel tunti suurt puudust just esmajärguliste kaupade järele.

Teati aga, et neis keskustes, kus juba ühiskaubanduslikud ettevõtted olemas, saadi kaupasad suuremal määral ja mõõdukate hindadega ja rahva majanduslik elujärg oli neis keskustes paremas seisukorras.

Ka Jõgeval tunti tungivat vajadust ühiskaubanduse järele.

Põhikiri registreeriti Tartu-Võru Rahukogu poolt 15. novembril 1919. a. nr. 170 all. Ühingu avamis-koosolek peeti Jõgeva vallamajas 23. nov. 1919. a. Samal koosolekul astus ühingu liikmeks 44 liiget. Juhatuse valiti — Joosep Tiimann, Oskar Sarnet ja Juhan Kask. Juhatuse koosoleku otsusega 21. det. 1919. a. üüriti ühisuse esimesed äriruumid Jõgeva alevisse Jaan Ilves'elt ühe aasta peale. Ühisus alustas oma kaubanduslikku tegevust 1. märtsil 1920. a. 30.000 margalise kapitaliga. Esimeseks ärijuhiks oli Artur Prots, raamatupidajaks Peeter Eilau ja müüjaks Fr. Sarnet. Aasta lõpuks ühingu liikmete arv oli

kasvanud 44-lt 537 peale ja kauba läbimüük ligi 3¹/₂ miljonile sendile.

Järgneval äriaastal 1921. a. leiab ühing veel suuremat ostjaskonna poolehoidu ja kauba läbimüük tõuseb 3—4 kordseks. Hakatakse teostama ka põllusaaduste ostu-müüki, mis hästi edeneb. Samal aastal kerkib päevakorrale ühingu oma maja ehitamise küsimus. Juhatuse koosolekul 30. jaan. 1921. aastal otsustati oma maja ehitusele asuda. Sobivamaks majaplatsiks leiti olevat praegune asukoht, milline maa riigimaana kuulus siis Jõgeva alevivalitsusele kasutamisele.

30. aprillil 1922. a. anti nimetatud plats Tartumaa 7. ringkonna valitseja Tugi poolt Jõgeva Majandusühisuse volinikele Oskar Sarnet'ile, Joosep Tiimann'ile ja Karl Pedriks'ile üle.

Peakoosolekul 5. märtsil 1922. a. otsustati majaehitus lõplikult ja valiti ehituskomisjon. Peakosolekul 2. juulil 1922. a. kinnitati majaehituse eelarve 3.000.000 marga suuruses. Aasta lõpuks valmis oma kahekordne telliskivimaja ja 2-sel jaanuaril 1923. a. avas ühing kaupluse oma avarates ruumes.

Viimased aastad on ühing sammunud erilise edu tähe all, nii et osutus vajalikuks ruumide laiendamine.

Juubeli aastal kuuluvad Majandusühisuse juhatusse J. Aamisepp, K. Tiimann ja A. Koll. Ärijuhiks on Paul Avi.

Haud kutsuvad . . .

Kevad on jälle käes. Algavad kevadised tööd põllul ja mujal. Kõikjal rutt ja rühkimine.

Kuid ärge unustage ühte: kordaseadmast omakste haudu kalmistul! Rohkesti on talve jooksul jälle juurde tulnud uusi kalme. Mitmed nendest on vajunud ja vajavad otsekohe kiiret kordaseadmist. Samuti tulevad korda seada kõik teised matuseplatsid! Mida varem, seda parem!

JÕGEVAL

Suur tän. 57, seppa
J. Nõmme vastas
asuv R. SUTTI

TRÜKIKODA

Valmistab Teile kiirelt
ja maitsekalt igasugu
ka mitmevärvilisi

TRÜKITÖID

nagu:

matuse laululehed, pulma laululehed, pulma kutsed, pärjalindid, igasugused broshüürid, pidu kuulutused, aruanded, plakatid, põhikirjad, igasugused kviitungid, bilansi lehed, kogukonnamaku lehed, jalgratta sõidulubad, kihlakaartid, nimekaartid, jahilubad j. n. e.
j. n. e.

NORRA MATKALT

II. (Järg)

Stockholm jätab tõelise suurlinna mulje, kuigi teda võrrelda ei saa maailma miljoniliste linnadega, millede elanike arv, nagu näit. Londonil või New-York'il ulatub kabeksa miljonini. Räägitakse, et suve pühapäevadel mõnikord suvel väljuvat vahetevahel linnast kuni viis miljoni inimest, nagu kadakakeeles öeldakse, „grüne“ peale. Kui nende arvudega võrdleme oma rahvaarvu, siis hakkame mõtlema, miks väikestel rahvastel, eriti just praegusel ajal, nii vähe on ütelda maailmas. Kuigi rootsi riigis on umbes 6 miljoni elanikku, kuulub ta ometi väikeriikide hulka.

Stockholmist jutustame lähemalt edaspidi, kuna just tagasiteel oli rohkem võimalust tutvuneda tema vaatamisväärsustega. Minu reisisiht oli ju Norra ja Stockholmis peatusin ainult läbisõidul. Pealegi huvitab lugejat, et kiiremini Norrasse jõuaksime, sest on ju Norra nüüd üleöö nii tuttavaks ja lähedaseks kõigile saanud seal asetleidvate suurte sündmuste tõttu. Asusin Stockholm-Oslo kiirrongile, mis läks hommikul teele ja õhtuks Oslosse jõudis. See rong liigub elektri jõu abil Norra piirini, kus vedur rongi edasiviimist ootab. Varsti kihutab rong läbi süda Rootsi põldude, niitude ja metsade. Lõikus on käsil. Ruki hakid on näha põldudel. Paljude kohtades lõigati niidumasinaga nisu. Paistis silma, et rootsi põllumees märksa rohkemal arvul nisu kasvatab kui meie. Üldine mulje neist arvukaist taludest ja põldudest on, et kultuuri on märksa rohkem, kui meil. Talu hooned, õued ja aiad on kõikjal hästi korrastatud. Mitte üksi rootsi punasega värvitud majad, mis suurepäraselt harmoneerivad haljendava rohelisega, vaid kõik teed, põesad, peenrad, aiad ja isegi jalgrajad tunnistavad korraldavast käest, hoolest ja ilutundest. Umbrohtu põldudel polnud pea kusagil näha. Viljad, kaer, nisu, ristik olid kõikjal ilusad. Ometi näib, et nende maapind eriti viljakandev ei ole. Mis aga loodus puudu on jätnud, seda on tagant järele aidanud inimese hool ja vaev. Hoolas harimine ja korralik väetamine on rootsi põllud lohkavateks viljaväljadeks muutunud. Eriti rohkesti paistab silma ka kultuurheinamaid. Heinakuivatamise viis erineb meie omast. Nagu Soomeski, kuivatatakse rootslane rohtu püstilöödud tokkidel. Aga rohkesti on ka näha selleks otstarbeks püstitatud eriseadeldisi mis meele tuletavad meie linaseemne kuivatamise sardasid, ainult selle vahega, et kärbiste asemel on maasse löödud tokid ja lattide asemel on traadid, mis kinnitatud tokkide külge. See tuletab meele ka meie traataeda. Värskest niidetud heina laotakse kohe traatidele, kus see kuivab. Muidugi on niisuguse kuivatamise viisiga palju rohkem vaeva. Aga pole karta ka heina halvaksminekut, mis eriti vihmastel aegadel paratamatu. Ei oleks ettekujutatav, et eriti sademeterikkas Norras mõeldav oleks heinategemine meie moodi. Sellepärast näeme ka Norras igal põllu- või heinamaa lapil kõigepealt niisuguseid kuivatamise abinõusid — tokkidele kinnitatud traate, mis mõnikord on üsna pikad, ulatudes 50 meetrini, kõrgusega 1 kuni 1½ meetrit.

Vist umbes tunniseid kaugusel Stockholmist viis raudtee meid üle õige suurest kaanalist — hiigla laiat

ja sügavast kraavist. Vagunisaatja, mundris rootslane, näitab seda läbi akna ja ütleb: „See kaanal on põhja sõja ajal vene sõjavangide poolt kaevatud.“ Neid sõnu ütles ta nähtava iseteadvusega ja rahuloluga. Jah, olid ajad, nagu kuningate Gustav Adolphi ja Karl XII päevil Rootsi riigi võim ja kuulsus ulatus üle maailma. Rootsi sõjavägi oli kõige parem maailmas. Tema löökide all purunesid suurte riikide väed, kuni tuli õnnetu Poltava, mis lõpu tegi Rootsi suurriigi taotlusile. Sest ajast on Rootsi jäänud väikeseks eraldatud poolsaareriigiks, kes rahu pikka aega on võinud elada oma ette.

Nähes ja vaadeldes Rootsi rahva elu-olu, tema korrastatud elujärge ja rohkeid saavutusi majanduse ja kultuuri alal, kerkib silmade ette meie kodumaa, kes nii palju ja sagedasti hävituse ja sõdade tallermaaks on olnud ning tahaks küsida: kui ka meie rahvas nii sama kaua oma peremees oma riigis oleks võinud olla ning elada ja töötada rahu, milline oleks siis meie Eesti välja näinud! Igatahes, meil ei tarvitse häbeneneda oma rahva saavutuste pärast!

Rootsi maastik on vaheldusrikas ja haarav. Mäed, orud, jõed, järved, metsad vahelduvad haruldases mitmekesisuses ja värvikülluses. On puhuti tunne, nagu viibiksid mingis muinasmaailmas. Hakkad mõistma paremini isegi Selma Lagerlöfi fantaasiarikkuse ja kujutusvõime ühte olulist põhjust ja alust. Kuid asjatundjad juba manitsevad ülehindamast Rootsit, seletades, et Rootsi oma looduse võlu poolest Norrast kaugele maha jääb. Pidin hiljem Norras viibides igal sammul kogema, et see on tõepoolest nii. Mida lähemale Norra piirile jõudsim, seda veetlevamaks muutus loodus. Mõõdukes Charlottenbergist, viimastest Rootsi tähtsamast jaamast, ületasime Rootsi-Norra piiri. Piirile on püstitatud monument n. n. rahu-sammal. Selle püstitajad on temaga tahtnud tähistada Rootsi ja Norra omaaegset lahkulöömist unioonis Rootsi kuninga alt, mis sündis rahulikult ilma sõjata. See monument on haruldaseks tänapäeva maailmas, kuna ta meele tuletab, et rahvad ja riigid omavahelisi küsimusi ka rahulikult inimsuse ja üksteise eluõiguse tunnistamise teel lahendada võivad, nagu see sündis Rootsi ja Norra vahel. See tuli ka suks mõlema poole häälokuks ja õitsenguks.

Kahju, et selle samba kõnet meie-aja maailm nii vähe kuulda võtab!

Viimaks ometi Norras! Kuigi esialgu maastiku pildis äkilist muutust märgata ei olnud, hakkas end kiirelt esile tõstma mäestikumaa ilme. Et uuele maale oled jõudnud, seda võis välja lugeda inimestest, elamutest ja muudest hoonetest. Kui Rootsis püsib pea lakkamatult ehitiste punane värv, siis võib juba Norra piirilt alates kõikjal näha valgeid ja rohelisi maju. Samuti järsult erinev on ka inimeste väline ilme. Tundub kuidagi kodusemat hõngu. Rootslane oma käitumiselt ja riietumiselt on kuiv, kunstlik, ametlik, vormalne, iseteadev ja nii öelda „kinninõõbitud“. Norralane selle vastu on kodusem, loomulisem, lahtisem ja vabam nii käitumises kui riietumises. Lisaks sellele on võrreldes Rootsi näha Norras rohkem ka

väliselt priskust ja tüsedust. Norralasele iseloomustavaks poosiks näib olevat mõlema käe püksitaskus hoidmine, mille juures tihti jalad meremehe moodi harki hoitakse. Niisuguses poosis näeb norralasi kõigjal. Nõnda nad seisid hulganiste raudteejaamades, linnades, külates ja isegi Oslo südalinnas tänavanurkadel. Vanad mehed ja noored poisiklutid. Läbisõidul ühest külast nägin seismas 19 meest ja poissi. Viimasel kui ühel käed püksitaskus ja jalad harki! Mis puutub rootslase ja norralase vahelkorda, siis paistab et see on umbes samasugune nagu mitmete naabrite juures mujal. Näit. nagu eestlaste ja lätlaste vahel. Kuigi riikidevahelised suhted on sõbralikud ja rahvad üldiselt korrektselt kohtlevad üksteist, peab tihti norralane rootslast kõrgiks ja fülespuhutuks, rootslane aga norralast mitteküllalt soliidseks ja natuke kergeks. Muidugi pole see hinnang üldiselt tõeoludele vastav, viipab aga küll mõningatele iseloomu iseäraldustele.

Norra piirist alates astus meie vagunisse norra gümnaasiumi abiturient. See oli esimene norralane, kellega jutt sobis. Ta teadis Eestist mõndagi, igatahes rohkem kui üldiselt seda hiljem tähelepanna norralastest võis.

Norra kohta ta avaldas arvamist, et neil turistide vähe (!) käivat. Põhjuseks olevat Norra elukallidus. Elu olevat Norras aga kallis sellepärast, et nad pidavat pikki tunneleid läbi kaljude ehitama... Eriti Oslo-Bergeni vahelisel raudteel rajatud 5 kilomeetri pikune tunnel olevat riigikassale raskusi teinud. Muidugi on see omamoodi koolipoisi arusaamine maailma asjadest, kuid tõsi on see, et võitlus karmi loodusega norralastest hiigla jõupingutusi on nõudnud.

Esimene tähtsam punkt Norras, Stockholmist—Oslosse raudteel sõites, on Kongsvinger, raudtee sõlmpunkt, mida hiljuti Norra sõjasündmuste puhul nii sageli nimetati. Kongsvingerist viib üks raudtee Oslosse, teine Elverumi ja läbi Österdaleni ja Rørose Trondheimi, samuti kui sinna viib ka üle Hamari, Lillehammeri ja Dombasi Oslost tulev raudtee. Kõik need nimed on viimaste võitluste läbi üle maailma tuttavaks saanud. Juba peaaegu Lilleströmist alates algab Oslo eeslinn, kuhu õhtuks jõuame. Norra pealinn Oslo kuulub õigusega Euroopa ilusamate linnade hulka. Rahva arvult jääb Oslo tublisti Stockholmist taha oma 275.000 elanikuga. Kuid mitte looduse ilu poolest. Oslo asub samanimelise fjordi kaldal. Fjordideks nimetatakse kitsaid merelahtesid, mis kõrgete mägede orgudes ulatuvad sügavale maa sisse, mõnikord sadade kilomeetriteni. Fjordid on harilikult sügava veega ja nad on ühenduses merega. Enamjaos fjordides võivad liikuda suured ookeani laevad. Ühe niisuguse fjordi kaljusel kaldal asub

Oslo. Linna läheduses asuvalt kõrgelt mäelt avaneb kirjeldamata kaunis pilt linnale, fjordile ja maalilisele ümbrusele. Kütkestav on õhtul vaade valgustatud linnale, mis särab nagu tuledemeres. Linn on arhitektuurilt ja korrastuselt kõigiti moodne Euroopa suurlinn. Kuna Oslos peatuseks lühike aeg oli ettenähtud, tuli linnaga ja tema vaatamisväärsustega n. ö. linnulennult tutvuda.

Norralased on uhked oma stordingile (parlamentile) ja kuningale. Ühes laulus, mis pühendatud Oslosele, nimetatakse stortingit enne, siis kuningat. Vaatasin nende mõlemi asupaika, stortingi hoonet ja kuningalossi. Näib, et Norra kuningas on lähedane rahvale. Tema lossi ei ole eraldatud rahvast raudaedadega ega müüridega, vaid iga kodanik võib kuningalossi akna alt mööda sammuda. Isegi veel kell 9 õhtul võis rahvas kuningalossi pargis või aias vabalt jalutada. Paistab, et Norra kuningas ja rahva vahel on lähedane side ja sundimatu vahekorid. Ja mis kõige iseloomulikum meie ajale on see, et praegusel ajal on kuningriigid kõige demokraatlikumad maad maailmas. Seal kus kuningad ja keisrid vabaduse nimel on kukutatud, valitseb palju valjum kord. Ometi on kuningaid „vabaduse“ nimel kukutatud! Kuningalossi ees sammus kiirel sammul edasi-tagasi vahisõdur mustas mundris, püss õlal. Järsud ümberpöörded kannal ja kiired pikad sammud mõjuvad kuidagi operetlikult. Ei saaks nagu eesti sõdurist, tõsist ja tõsedat tõelikkude sõjameest, selles osas ettekujutada. Mõõdaljalutajad ja ühes nendega meiegi ei saanud ilma muigeta pealt vaadata seda opereti marssi. Juba siis tekkis mul küsimus: kui osav niisugune sõdur peaks olema lahinguväljal? Muu seas põhjustas seda küsimust ka asjaolu, et Norras sõjaasjandus kaunis maha on jäänud. Parlamendi pahempoolsete mõjul ei arendatud vajalikult maakaitset ega peetud tarvilikuks sõjaväe arendamisele rõhku panna. Arvati, et erapooletus ja loodus ligipääsematute mägede, fjordide, koskede ja kitsasteedega ning meri Norrat isegi kaitses. Sõdureid linnatänavail liikumas ma üldse ei nänud. Nägin neid üldse kahel korral: Oslos kuningalossi ja Trondheimis sõjakooli ees valve sõdurit. See oli kõik. Ei ole ettekujutatav, et mõnel muul maal nii vähe ja harva sõjaväelasi kohtad. Ei ole imes-tada, et hiljutine Norra vallutamine nii kiirelt ja ootamatult võis sündida.

Vaatamisväärsusena soovitati näha Oslo ülikooli, eriti aula saali kuulsa Munchi maalidega. Ei võiteldada, et seal võrreldes meie kunstitasemega nii väga jalustrabavat oleks olnud. Kuid kuulsus ja au on maailmas tihti relatiivne ja olenev mitte üksi väärtusest, vaid ka mitmest teisest tegurist, nagu osavast propagandast jne. (Järgneb)

Emadepäev.

Üleriiklikult pühitsetakse tänavu emadepäeva I Nelipühal, kuna aga sel päeval on meie kirikus leevilaste õnnistamine, siis peetakse emadepäeva sisukohane jumalateenistus 19. mail. Pärast jumalateen-

nistust on Laiuse N. K. K. korraldusel emadele koosviibimine ühes päevakohase aktusega. Samal päeval p. l. peetakse emadepäeva aktus Sadalas, Kantkülas ja Pankkülas.

PALUGE.

Paluge, siis peab teile antama,
otsige, siis peate teie leidma,
koputage, siis peab teile lahti tehtama.
Mt. 7, 7.

Viies pühapäev pärast Kristuse ülestõusmise püha kannab nime Rogate, see on — paluge. See pühapäeva nimi tahab meelde tuletada kogu kristlikule maailmale, ärge unustage palvetamast. Hütüdke Issandat oma Jumalat appi kõiges hädas ja kiitke Tema nime kõiges kordaminekus! See nimi ütleb meile, tõstke oma südamed üles Jumala poole, kelle käest kõik hea tuleb.

Palve ja palvetamine on see, mis paljudele meieaja inimestele jäänud võõraks. Mõni aeg tagasi peeti seda mõnel pool isegi heaks tooniks, kui pilgati usku ja usklikke samuti ka palvet kui uskliku südame kõige otsekohesemat kõnet Valguse Isaga. Ühes Euroopa pealinnas peeti kord paljude juhtivate ja kaaluvate isikute osavõtul mingi poliitiline koosolek. Koos oli professorid, riigimehi ja teisi silmapaistvaid isikuid. Koosoleku lõpul võeti sõna ka usuküsimustes. Kuna paljud pidasid oma kohuseks ristiusu mahategemiseks midagi öelda, oli üks noor „vabaltmõtleja“ nende hulgas eriti agar suurema osa inimeste kõige pühamaid tundeid naeruvääristama. Oma „peenikeses“ ilukõnes püüdis ta usku labastada kuidas oskas. Polevat inimestele vaja mingit usku, väitis ta. Ainult kõige rumalamad ning nürima mõistusega inimesed võivad uskuda Jumalat. Lahtisema mõistusega inimesed nagu tema ja teised härrad seal saavat läbi ilma. Siis tõusis üles üks, kes kinnitas, et ta ei saa kuidagi jagada selle noore mehe arvamust. Ilma Jumalata ja usuta ei saa olla ühegi inimese elu õnnistusrikas, ütles ta. Kõik olid üllatatud. Kui teie Jumalat usute, kas te ka palvetate? Ja, ma teen seda, oli vastus. Ilma palveta ei saa olla elavat usku. Paljud koosviibijatest jäid imestusest tummaks. Nad nagu ei uskunud oma silmi ega kõrvu, sest see oli selle riigi kõige lugupeetum kodanik president ja endine filosoofia professor Masaryk ise, kes need sõnad oli öelnud.

Paluge, siis peab teile antama, otsige, siis peate teie leidma, koputage, siis peab teile lahti tehtama, ütleb meile kirjasõna. Mida peame küll otsima ja paluma? Muidugi, seda mis hea ja mis õige on. Igal inimesel tema elukutses on siht saada järjest paremaks ning tublimaks. Iga normaalne inimene püüab sinnapoole, et ta järjest täieneb oma oskuses. Otsi, seda, mis on hea. Otsi, puhast südant ja sa leiad selle. Otsi, et sa oma tööga võid rahule jääda ja sa leiad selle. Otsi rahu oma hinges ja sa leiad selle. Otsi troosti leinas ja sa leiad seda. Otsi oma elu õnnistuse allikat, Jumalat, ja sa leiad Tema.

Kuid peame ütleva, oleme kõik piiratud võimetega. Me võime otsida ja leida omal jõul ehk mõndagi, üks rohkem, teine vähem. Aga piir on ka meie parematel püüetel. Igatseme küll tõusta kõrgemale ja jõuda täiuse poole, aga rada on ees, millest me üle ei pääse. Paluge, siis peab teile antama, öeldakse meile. Palve kasvab ja hoovab välja selle hingest, kes püüab üles valguse poole ja kes tunneb, et ta

jõuetu on. Palve on see, mis meie parematele soovidele ja igatsustele tiivad annab ja meid üle kannab maapealsetest komistuskividest.

Paljud küsivad — kas maksab paluda. Mõned ütlevad — Jumal on kõikteadja ja kõikenägija. Maailma elu läheb Tema kindlate seaduste järele. Miks palvetada, kui Jumal juba ise teab paremini kui meie mida meile tarvis läheb, millest meil puudus on, enne kui meie teda palume. Ja kui ta meie kohta midagi on kindlaks määranud, siis meie sellest ei pääse paludeski. Mõned ütlevad, mis kasu on palumisest, kui ühteviisi läheb kõigil — neil kes paluvad kui ka neil kes ei tee seda. Mõned kahtlevad, kas Jumal meie palveid üldse kuulda võtab, sest need ei lähe igakord täide.

See on tõsi, Jumal teab ka meie palumatagi, mis meile tarvis läheb. Ta jagab oma andidest rikkalikult õigefele ja ka ülekohtused võivad elada tema armust. Kuid tänulik süda teab, mida ta võlgneb Loojale Tema andide eest. Kui vili tema põllul on hästi kasvanud, ütleb ta: kiida mu hing Issandat ja ära unusta tema heategusid! Tema süda on rõõmus ja helge. Mida teeb aga mõni teine? Ta ehk suurstleb pisut rohkem kui muidu ja kõnnib uhkemat. Kas ta aga seda rõõmu ja rahu oma südames tunneb kui esimene, ei julge öelda.

On ka õige, et ei lähe kõik meie palved täide. Kui kellegi poeg temalt leiba palub, kas ta peaks temale kivi andma? Ja kui tema kala palub, kas ta temale peaks mao andma? Nõnda küsib Jeesus meilt. Meie inimesed, kes meie kurjad oleme, soovime oma lastele alati head. Kui nad meilt leiba paluvad, siis anname me neile seda. Aga kui nad oma käe tule poole sirutavad või mürgise mao poole, et sellega mängida või haaravad noa, klaasitüki või mustuse järele, et seda suhu pista, siis ei anna me neile mitte mida nad oma lapseliku aruga soovivad vaid hoiame neid õnnetusest eemale. Ja me karistame neid, kui nad jonnini hakkavad ajama. Ja ega meie, täiskasvanute palved ja soovid pole Jumala meelest alati palju paremad, kui lapse omad, kes nõelussiga sõbrustada tahab. See on suur õnn, et meie palveid alati ei kuulda, muidu ei tea veel mil- list hukatust enestele kaela saadaksime. Meie soovid ja palved on ju tihti väga omakasupüüdlilikud ja lühinägelikud. Jumal teab seda tõesti paremini kui meie, mida meil tarvis läheb.

Nelipühad on lähenemas kiirel sammul. Sellepärast tahame me Jumalat paluda, et Tema meile oma püha vaimu annaks, seda head, puhast rõõmust ning julget vaimu. Me tahame palves Tema ette astuda, kui head lapsed, kes oma armsale isale julgesti võivad kõigest kõneleda, mis nende südames on, kes kõikide oma murede ja rõõmudega võivad oma isa ette minna. Jumal, meie kõikide Isa on see, kellega me alati võime usalduses kõneleda. Aamen.

P. S.

1. *Nääd hinda saate, kui müüte endi põllusaadused Jõgeva Majandusühisusele.*

2. *Endiste aastate eeskujul*

toimetab Jõgeva Majandusühisus ka käesoleval aastal ühing „EESTI LIHAEKSPORDILE“ peekonsigade, ruumi võimaluse järgi ka vasikate ja lammaste edasisaatmist järgmistes vastuvõtte kohtades:

Iga esmapäeval:

Kantkülas, hom. kella 9—10 ja Sadalas 11—12, Mustvee Majandusühisuse harukaupluse juures.

Iga kolmapäeval:

Torma-Lullikatkul, hom. kella 10—11, Torma Majandusühisuse juures.

Kariloomade, sigade, lammaste ja vasikate vastuvõtmine Jõgeva raudteejaamas iga esmapäev hom. kella 8—12-ni. Vasikate vastuvõtmine Jõgeva Majandusühisuse lihakarni juures töötundidel ka iga äripäev.

Soovijatele maksame ette avanssi.

3. *Lamba villast*

saate ainult siis kõrgelt hinda, kui müüte villad K./K. ühisus „ESTONIALE“. Villade vastuvõtmine toimub Jõgeva Majandusühisuse peakaupluse juures igal äripäeval.

4. *Kes oskab majandusliselt kofku hoida,*

see tarvitab endi hoonete katmiseks ainult Jõgeva Majandusühisuse kivitööstuses valmistatud katusekive.

5. *Pidage meeles,*

et Jõgeva Majandusühisus oma harukauplustega pakub Teile alati kõige soodsamate hindadega väärtuslikke kaupu, mida vajate majapidamises.

Teie teenistus valmis olles

Austusega

Jõgeva Majandusühisus

JÕGEVA ÜHISPANK

JÕGEVA LINNAS, SUUR TÄN. 18-A

Telef. 45, omas majas.

Äriseis 31. detsembril 1939. aastal.

Kassa ja hoiuarved teistes krediitasutistes	Kr. 97 796.04	Osakapital ja teised kapit. Kr. 117 067.19	
Väärtpaberid ja väärtused	49 868.33	Vekslite rediskont ja võlad teistes krediitasutistes	84 626.48
Diskont. vekslid ja m. laen.	670 504.09	Hoiusummad	684 633.72
Korrespondendid	5 135.70	Korrespondendid	5 631.92
Garantiide deebitorid	5 090.—	Väljaantud garantiid	5 090.—
Varandused	109 087.56	Tuleva aasta tulud	6 325.10
Tuleva aasta kulud	1 099.02	Muud passivad	39 697.09
Muud aktivad	17 194.62	Puhaskasu	12 703.86
	<u>Kr. 955 775.36</u>		<u>Kr. 955 775.36</u>

Pank võtab raha hoiule ajakohase %ga, annab hääde kindlustuste vastu laenusid ja toimetab kõiki panga operatsioone.

Pangal tule- ja murdvarguse kindel varakamber.

JUHATUS

Moodsaimad kevadjalanõud müügil

K. KASELO

saapakaupluses Jõgeval, Suur t. 15, tel. 96.

Riidevärvimise tööstus

J. VÕSU

Kroonitud auhind.
19 korral

Jõgeval, Kesk t. 4, tel. 39

Värvib, vanutab ja pressib igasuguseid riideid,
nagu: villaseid, puuvillaseid, linaseid jne. jne.
Töö eest vastutus.

Kellasepa-, jalgratta- ja raadioäris

„KULDALA“

Jõgeval, Suur tän. 25
telef. 31

saadaval suures valikus:

**jalgrattaid ja nende tagavaraosi,
kellid, kuld- ja hõbeasju jne.**

Äri juures jalgrataste, kellade ja raadio
**parandustöökoda ja
akulaadimisjaam.**

Töö eest vastutus.

EINO JÕEMETS, omanik.